

Over de Cello-Suites van Johann Sebastian Bach

Als jonge cellospelende snaak kom je al snel in contact met de Bachsuites – mét majestueuze hoofdletter. Vooral dan met de technische en interpretatieve moeilijkheden ervan, zoals een architectuur die je wel voelt, helaas zonder overzicht, en dergelijke meer. De partituur staat ongenaakbaar op de lessenaar. De gedrukte versie ziet er best saai uit, dood zelfs. Als je na verloop van tijd het handschrift van Anna Magdalena onder ogen krijgt, voel je dat er leven zit onder die dekplaat vol zwarte tekens. Dan kan je boetsierend en jongensachtig aan de slag met een hele hoop glimmende geurende klei, bestaande uit klank, kleur, toonaarden, articulaties, stemmingen, retoriek, zwier, devotie, dans en verstillings ... je vindt alles.

Een keuze tussen enkele opties dringt zich op, bv.: één: je verbant die suites naar het mooiste eiland van je dromen en begraaft ze voor altijd in het zand (een kwestie van weergaloos respect). Twee: je speelt af en toe een deel ter gelegenheid van een begrafenis (ook beklijvend!). Drie: je speelt ze integraal live en neemt ze op, of met andere woorden, je klimt naar het hoogste schavot, maakt je mooiste salto en duikt in dat heerlijke diepe water.

Als het goed gaat, tover je aldus een diepe glimlach op ieders gezicht.

Bach verbindt ons.

- Jan Sciffer

Jan Sciffer

Jan Sciffer studeerde aan de conservatoria van Gent, Brussel en Maastricht, en volgde masterclasses bij Heinrich Schiff en Valentin Berlinsky. Nog tijdens zijn studie won hij o.a. Tenuto. Van 1986 tot 1989 trad hij als cellosolo van het Collegium Instrumentale Brugense olv Patrick Peire op in Europa's cultuursteden. Als kamermusicus speelt Jan Sciffer regelmatig met het Spiegel Strijkkwartet. Van dit ensemble verschenen cd-opnames met muziek van Lekeu, Franck, Chausson en Vierne. Hij brengt ook hedendaags repertoire met Spectra Ensemble. Met Hans Ryckelynck verkent hij het repertoire voor cello en piano. Hun opname van de sonates van Frits Celis en Louis Vierne kreeg internationale lof. Eind 2013 nam hij voor Phaedra Classics de solosuites van Bach op. Deze opname werd bijzonder goed ontvangen bij Radio Klara en haalde enkele weken "Klara's 10". Greet Van 't Veld schreef hierover : "Jan Sciffer heeft met een natuurlijke welbespraaktheid en mooi gedoseerde zingende toon een manier gevonden om de suites voor iedereen toegankelijk te maken. Ze klinken fris, levendig, veerkrachtig, enthousiast, zelfs feestelijk." Jan Sciffer gaf in het verleden les aan het Conservatoire Royal de Bruxelles en het Lemmensinstituut. Hij gaf masterclasses in België, Frankrijk en Japan. Hij bespeelt een cello van Lorenzo Ventapane (Napels 1820).

Het instrument

Mijn huidige cello (Ventapane) is qua stijl gemaakt helemaal in de lijn van de Gagliano's. Lorenzo Ventapane was trouwens leerling geweest van één der familieleden Gagliano. (De bekendste vioolbouwers van die familie zijn Alessandro -In van Stradivari-, Nicolo, en Gennaro Gagliano). De instrumenten uit deze 'school' worden vaak door musici gezocht wegens hun sonore kwaliteiten. Historisch gesproken zou een Duitse cello van rond 1700-1750 ideaal zijn om Bach te spelen? (Of viola da spalla zoals Sigiswald Kuijcken?) Er wordt echter weinig in die richting gezocht door musici. Zelf vind ik het geen absolute must om hét juiste instrument voor dit bepaald soort muziek te zoeken. Naar mijn mening moet je vooral op een instrument spelen dat je kan inspireren! Bovendien overstijgt de muziek van Bach meestal het instrument : ook op synthesizer bv blijft zijn muziek sterk overeind. In de suites is er trouwens behoorlijk wat invloed van klavier en orgel, het is niet altijd 'cellistisch' gedacht. Andere zaken, zoals frasering, kennis van de mogelijkheden van de barokboog, vroegere speelstijl, tijdgeest, etc vind ik dan wel belangrijker.

Ik ben in ieder geval heel gelukkig met mijn Italiaanse cello!